

**Posudek oponenta
na rigorózní práci Mgr. Veroniky Blaškované
„Účast obhájce v přípravném řízení“**

Předložená práce obsahuje 101 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, pěti základních kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je poměrně velmi obsáhlý a rozhodně přiměřený zvolenému tématu práce. Po formální stránce předložená práce splňuje veškeré požadavky kladné na práci rigorózní.

Autorka si za téma své práce zvolila problematiku sice poměrně tradiční, avšak současně velmi náročnou, nezdědka kontroverzní a bezesporu aktuální, a to zejména v souvislosti s rekodifikačními pracemi nad novým trestním řádem. Zvolená problematika nadto představuje výsek jedné z klíčových zásad trestního procesu – práva na obhajobu. Zpracování tématu je tedy rozhodně aktuální a přínosné. Autorkou použité metody odborné a vědecké práce odpovídají tématu práce a vytyčenému cíli.

Po stručném úvodu, ve kterém autorka mimo jiné charakterizuje zaměření a cíl své práce, se nejprve zabývá formálními prameny práva, zakotvujícími právo na obhajobu. Záslužně je v této souvislosti velká pozornost věnována ústavním normám (Ústava, Listina) a mezinárodním dokumentů a pečlivé analýze relevantních ustanovení.

Velmi pěkně je zpracována otázka práva na obhajobu z hlediska vývojového, tj. z pohledu měnících se právních úprav na našem území od 18. století až po současnost. Kladně třeba hodnotit, že autorka správně vystihla základní vývojové tendence a jejich společensko-politické kořeny. Souhlasit lze i s jejím názorem na význam tzv. Glaserova trestního řádu z roku 1873. Kritika reálného omezování práva na obhajobu za účinnosti trestního řádu z roku 1950 je rovněž namístě.

Následující kapitola je věnována samotnému institutu obhájce v trestním řízení. Určité teoretické výhrady lze mít k označení obhájce jako „subjektu“ řízení, neboť tento vystupuje v řízení vlastním jménem jen dosti výjimečně. Přehled základních oprávnění obhájce při výkonu obhajoby je vhodně ilustrativní. Důvodná je kritika možnosti vzdání se obhájce obviněným, která je poplatná ekonomickým důvodům a rozhodně není v souladu s „fair procesem“. Vedle zvoleného a ustanoveného obhájce mohla být zmíněna i možnost určení obhájce Českou advokátní komorou.

Jádrem práce je kapitola čtvrtá, zabývající se meritorně obhajobou v přípravném řízení. Správně je postížen rozdíl v postavení advokáta před zahájením trestního stíhání a po jeho zahájení, včetně role advokáta (obhájce) ve zkráceném přípravném řízení a v řízení proti zadrženému. Záslužně je pozornost věnována též relativní vázanosti obhájce pokyny obviněného – klienta. Souhlasit lze s kritikou omezování práva nahlížení do spisu, ke kterému v důsledku restriktivního výkladu v praxi nezřídka dochází. Snad poněkud větší prostor mohl být věnován roli obhájce v průběhu výslechu obviněného. Pěkně je zpracována partie o právu obhajoby vyhledávat a předkládat důkazy, které bylo v minulosti prakticky orgány trestního řízení odmítáno.

Závěrečná kapitola práce se zabývá typovými situacemi, ve kterých dochází k omezování (maření) práva na obhajobu a které byly řešeny Výborem pro odbornou pomoc a ochranu zájmů advokátu České advokátní komory.

V závěru své práce autorka přehledně a výstižně shrnuje poznatky a stanoviska, ke kterým při zpracování své práce dospěla a formuluje konkrétní návrhy de lege ferenda, které lze vesměs akceptovat.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako zdařilou. Autorka prokázala, že se do náležité hloubky seznámila se zkoumanou problematikou, a to nejen pokud jde o právní úpravu a její odraz v judikatuře, ale zejména v dosavadním literárním zpracování. Kladněm práce je nejen snaha po pečlivém a svědomitém zpracování a velmi dobrá práce s literárními prameny a s judikaturou, ale též schopnost autorky samostatně a kriticky zkoumané instituty i jejich dílčí problémy analyzovat a formulovat vlastní názory.

Předložená práce po formální i po obsahové stránce nesporně splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Autorka prokázala schopnost samostatné tvůrčí odborné práce.

Při obhajobě své práce by autorka mohla vyjádřit svůj názor na otázku, zda při výslechu obviněného v přípravném řízení může obhájce poté, co vyslychající položí obviněnému otázku, doporučit (poradit) svému klientu, aby na položenou otázku neodpovídal.

V Praze dne 25.5.2016

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent